

1^e zondag van de Veertigdagentijd, jaar C, 14 februari 2016

Broeders en zusters, de eerste zondag van de 40-dagentijd neemt ons elk jaar opnieuw mee de woestijn in. We horen hoe Jezus aan het begin van zijn optreden, meteen na zijn doop in de Jordaan, een tijd van stilte en eenzaamheid doormaakt. Wij worden uitgenodigd ons elke jaar opnieuw bij hem te voegen en hem op die weg te volgen. Even een stapje terug, even alle drukte en gedoe terzijde laten, even je aandacht richten op het wezenlijke in ons leven. Misschien dat de eucharistie vanmorgen daar een begin van kan zijn. Als voorbereiding op deze ontmoeting met de Heer willen wij onze zonden erkennen om dit mysterie waardig te kunnen vieren.

Veel mensen brengen tegenwoordig graag een tijdje in een klooster of in een stiltecentrum door. Zij ervaren de rust en stilte meestal als weldadig. Zij vinden er de mogelijkheid voor bezinning en meditatie, of voor nadenken over je leven, of voor gebed om iets van Gods aanwezigheid op het spoor te komen. Meestal gaat het maar om een paar dagen, maar toch is al vaak een ingrijpende ervaring. Je zelf verplaatsen naar een andere omgeving, wat lezen en wandelen, mediteren en meedoen aan de gebedsdiensten. Het is een ervaring die juist in de veertigdagentijd goed past. Je zou de veertigdagentijd een jaarlijkse stilteperiode kunnen noemen, een liturgische tijd die bedoeld is voor bezinning. Vanouds wordt deze gebruikt voor heroriëntatie, om jezelf opnieuw te richten op wat wezenlijk is in je leven: je relaties met medemensen, met jezelf en met het geheim dat we God noemen. Die veertigdagentijd geeft ook concrete middelen om aan die drie relaties te werken, namelijk door inzet voor je medemens, vasten en gebed. We krijgen in de liturgie ook een model aangereikt voor de beleving van die veertig dagen, namelijk de vastenperiode die Jezus in de woestijn doorbracht, het verhaal dat we zojuist beluisterd hebben.

Door Gods Geest wordt Jezus na zijn doop naar de woestijn gezonden. In de stilte en de eenzaamheid wil hij tot bezinning komen en wil hij ontdekken wat zijn taak als Messias is. Veertig dagen en veertig nachten is hij daar geweest. Wat een lange tijd. Een tijd waarin hij weinig gegeten en gedronken heeft en waarin het stil was en waarin er geen afleiding was. Een tijd van bezinning. In de stilte van de woestijn doet Jezus een paar belangrijke ontdekkingen. Hij beseft dat God de Vader hem een bijzondere opdracht geeft, maar tegelijk worstelt hij ermee. Wat is de weg die Hij moet gaan? En dan tijdens die retraite, die tijd van honger en onzekerheid en eenzaamheid, dan klinkt er in hem die stem van de duivel, die verleidelijke stem die mensen wil uitproberen, die wil kijken hoe sterk we zijn en of wat onze echte intenties zijn. Hee, als jij Gods zoon bent, waarom zou je dan je honger niet kunnen stillen door van stenen brood te maken? Hoe belangrijk is brood wel niet. Het brood waar wij zelf onze maag mee kunnen vullen en het brood dat we delen met anderen. Toch voelt Jezus dat dit niet zijn weg is. Hij antwoordt met een Bijbelwoord: de mens leeft niet van brood alleen, maar van de woorden die van God komen. Hebzucht, vraatzucht, consumptiedwang, hij zegt er 'nee' tegen. De behoefte om veel spullen te hebben en veel te genieten van lekkere en mooie dingen is heel menselijk. Toch kunnen we daardoor gemakkelijk weggehouden worden van wat echt waardevol is in het leven. Sober leven is voor ons allemaal een belangrijke uitdaging.

Dan wordt Jezus nog een keer uitgeprobeerd: heerszucht dan, de mogelijkheid om de baas te zijn over de volkeren, om jouw wil aan anderen op te leggen. Ach, zegt de duivel, je hoeft alleen maar mij te aanbidden, en je zult de machtigste zijn. Maar opnieuw zegt Jezus: nee, er is maar een die wij mogen en moeten aanbidden en Hij is de werkelijke Heer en wij

zijn allen zijn dienaren. De baas spelen ten opzichte van de mensen om ons heen is ook heel menselijk. Anderen pesten of vernederen of klein houden komt veel voor, ook in families, op scholen, in verzorgingstehuizen en misschien ook wel in kloostergemeenschappen. Dienstbaar en respectvol leven is voor ons allemaal een uitdaging.

Het is nog niet genoeg, er komt nog een derde beproeving. Zou je niet graag willen delen in Gods macht? Zou je niet graag hem willen manipuleren? Hem voor jou kar spannen, zodat Hij jouw gebeden wel moet verhooren? Zou dat niet geweldig zijn. Hoe vaak hebben mensen wel niet oorlog gevoerd of gemarteld of kunst vernietigd of mensen onder druk gezet met het verhaal dat God dit wil, dat zij een bijzonder lijntje naar boven hebben en dat de lieve heer hen niets zal weigeren. Je zult God de Heer niet op de proef stellen, is Jezus' antwoord. De behoefte om God te gebruiken voor je eigen belangen is heel menselijk. Maar Jezus leert ons dat het erom gaat ons door God te laten gebruiken, ons in zijn dienst te stellen en te trachten zijn wil in praktijk te brengen. Het geheim van God eerbiedigen en ons door zijn Woord te laten leiden is voor ons allemaal een uitdaging.

Drie verleidingen; drie keer werd Jezus bekoord. Hij werd bekoord om het materieel goed te hebben, om een invloedrijke rol te spelen en ook om Gods naam voor eigen belangen te gebruiken. Drie keer zei hij 'nee'. Het Lucas-verhaal vertelt dit zo kort, maar ik denk dat Jezus intens met deze vragen geworsteld heeft. De weg die Hij moest gaan was hem niet van meet af aan duidelijk; de Zoon van God was in alles aan ons gelijk, ook in de strijd die wij moeten voeren met wat mooi lijkt maar toch niet de bedoeling van ons leven is.

Ook wij gaan de veertigdagentijd nu weer in; ook wij mogen iets van die woestijnperiode ervaren. Daar mag je best wat tijd voor nemen. Tijd om je smartphone of je TV even met rust te laten, tijd om het even stil te laten worden. Tijd om na te denken en misschien ook te bidden. En dan wordt ook ons die vraag gesteld: waar kies jij voor in jouw leven? Wil jij royaal leven en bezit en luxe voorop stellen? Of probeer je bewust voor een sobere levensstijl te kiezen, waardoor je ook nog ruimte houdt in je hart voor andere dingen, de diepere dingen van het leven, de woorden die God ons meegeeft? En hoe staan we in de relatie met onze kinderen, collega's, en onze levenspartner? Denk daar eens over na. Hoe ga je met mensen om. Laat je ze vrij, kun je ze respecteren, aanvaarden dat ze anders zijn dan jij, of probeer je de baas over ze te spelen? Wil je heersen of ben je bereid mensen te dienen? Dat wil natuurlijk niet zeggen dat je maar over je heen moet laten lopen. Nee, juist zo kun je getuigen van je eigen levensvisie. En ook in je relatie met God kan er van alles aan de hand zijn. Mensen verwachten van God dat Hij hen zal helpen en troosten en hen veiligheid en gezondheid en geluk zal geven. Maar waar is ons geloof als hij ons andere wegen wijst, wegen van verlies of pijn? Kunnen we dan ook nog verder met hem? Is hij alleen onze God zolang Hij aan onze verwachtingen voldoet? En hoe zit het met zijn verwachtingen? Wat vraagt Hij van ons en voldoen we daar altijd aan?

In deze veertigdagentijd worden wij uitgenodigd om onze levensstijl te overwegen. Daar krijgen we een speciale tijd voor. Kan ik wat meer tijd nemen om dienstbaar te zijn aan een medemens? Kan ik wat meer tijd besteden aan mijn relatie met God, door gebed, door iets ter bezinning te lezen, door wat vaker naar de kerk te gaan? Zo worden ook wij beproefd, bevraagd; zo wordt gekeken wie wij werkelijk willen zijn en waar wij onze tijd aan willen besteden. Moge deze veertigdagentijd een tijd van vernieuwing, van grotere inzet en liefde worden. Amen.